

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 30, 5. november 2020

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Vårsæd 2021
- Sortsblandinger
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
- Kursus i FarmTracking

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

November starter med, for årstiden, relativt høje temperaturer. Vi ser nogle steder begyndende tendens til manganmangel. Fortsætter det milde vejr *kan* det udvikle sig, så en mangantildeling kan blive aktuel. Men husk, at mangan kan give svidninger, hvis det udsprøjtes forud for nattefrost. Tænk også over, om marken er farbar, og afvej risikoen for store spor i marken i forhold til, hvor udbredt manganmangel er.

Skulle du have spottet svampesygdomme i din vintersæd, så tag den med ro. Svampeangreb behandles kun om foråret.

Næste udgave af TILVÆKST Salgsafgrøder sendes i december.

Kerb 400 SC er tilladt i november og december

Fra 1. november til og med 31. december må Kerb 400 SC bruges, men vent til temperaturen falder, da max temperatur er 10 °C varme. Den bedste effekt fås, når jordtemperaturen er lavere. Jordtemperaturen i vores område nærmer sig 10 °C, men det er endnu for varmt, og vejrudsigten ser ud til, at der kan gå noget tid inden, der for alvor kommer lavere temperaturer. Det er vigtigt at vente til jordtemperaturen er tilstrækkelig lav, da midlet ellers nedbrydes hurtigt, og derved mister effekt.

Den sidste uges nedbør har også umuliggjort kørsel i de fleste marker, så afvent bedre kørselsforhold og lavere jordtemperatur. Der benyttes en dosis på 1-1,25 l/ha. Højeste dosis er til væselhale, agerrævehale og italiensk rajgræs. Den bedste effekt på væselhale opnås jo mindre væselhaleplanterne er – men husk at vente til jordtemperaturen er lav. Effekten af Kerb ses ofte først til foråret, når væksten igen starter.

Vurder marken kritisk igennem inden behandling

Vær opmærksom på, at når marken er behandlet med Kerb, er mulighederne ved omsåning ifølge etiketten begrænset til vårraps, ærter, majs og kartofler, da der ikke må sås korn 7 måneder efter behandlingen. Er der desuden behandlet med Belkar i vinterrapsen, er omsåning med ærter og (heste)bønner også ude af billedet. Tag derfor en kritisk vurdering af markens potentiale inden Kerb-behandlingen, eventuelt skal områder med risiko for omsåning ikke sprøjtes.

Disponer nu

Vi hører om enkelte steder, der melder Kerb udsolgt eller med begrænset varelager. Så selvom det endnu er for varmt til behandling, kan det være meget fornuftigt at få indkøbt – så er du klar, når vejret passer.

Vårsæd 2021

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Resultaterne fra årets forsøg med vårsæd og hestebønner er blevet opgjort, og i det følgende gennemgås resultaterne fra de sorter der udbydes til salg i år. For hver afgrøde er der en tabel samt et link til tabellen i en udskriftsvenlig form. Brug også gerne sortinfo.dk, hvor alt data er samlet og du kan finde resultater fra tidligere år.

Vårbygg

Ved valg af sort er et stabilt højt udbytte vigtigt, men kig også efter en sort med lav tendens til lejesæd, og de fleste vægter også resistensen mod havrecystenematoder.

Der er ikke en højdespringer, der skiller sig ud, men både nyere - og mere velkendte sorter dukker op i toppen udbyttømæssigt.

De to sorter Wish og Stairway ligger i toppen udbyttmæssigt, og har på de øvrige parametre stort set samme karakterer. Det er begge relativt nye sorter på markedet, men har været med i forsøgene igennem en årrække, og har haft stabile, høje udbytter.

Overvej, om du vil have en maltbygssort, så er der en række sorter, som er anerkendt til maltbyg, og andre er med i Danish Preferred, et dansk maltbygprogram. Tjek med dit foderstof, hvilke sorter de laver maltbygskontrakter på, så du er sikker på, de vil aftage vårbyggen til malt efter høst.

Vårbyg 2021

[illegible]

*Evergreen har ikke været med i sortsforsøgene i 2020

** DP er Danish Preferred, et dansk maltbyggerprogram.

Havre

Caddy har, set over tre år, haft det bedste udbytte og har også i 2020 haft det højeste udbytte. I forhold til sygdomme er Delfin den eneste, der skiller sig ud, ved slet ikke at have meldug, hvor de andre scorer høje karakterer. Dominik er stadig den eneste sort med resistens for havrecystenematoder, til gengæld er udbyttet 10 % lavere. I marker med havreål nedbringes bestanden mest effektivt ved at dyrke en resistent vårbygssort frem for Dominik.

Havre 2021

	Kjernebuste (Forholdstal)				Kjernebuste (hg/ha)	Modtagelighedsgrupper (0-4)		Merkur for bladvevstøt. (hg/ha)	Mekollolavvæg (kg/ha)	Kerker for løjsead (0-10)	Modlingsdato, dage efter Cady	Strålsange (cm)	Risiten for hurremasoder i & II	Fremarsaal (%)	Representant
						Melud	Bladpet								
	Gennemsnit 2018-2020	2020	2019	2018											
Sløding	100	100	100	100	81,7	3	2	2,4	56,2	0,3		9			
Caddy	103	106	101	102	86,5	3	2	7,6	56,9	0,1	01-04	99	-	5	Saaten Union
Definer	100	103	98	99	83,9	0	2	1,9	56,7	0,4	2	99	M	18	Sejet
Symphony	100	100	99	100	81,4	3	2	5,1	56,1	0,2	2	102	M	32	Nordic Seed
Lion	97	99	93	99	80,8	3	2	5,6	58	0,4	1	95	M	7	Sejet
Dominik	93	97	91	92	79,6	3	2	2,6	55,8	0,3	1	82	B	24	Nielson & Smith

Udbyttet i vårhvede ligger i gennemsnit over årene 2018-2020 på 96-100 i de fem vårhvedesorter. Alondra skiller sig ud med lavest risiko for meldug, mens gulrust er mindst udbredt i KWS Talisker og Kapitol. Der er ingen lejesæd registreret i nogen af sorterne (data ikke i tabel).

Vårhvede 2021

	Kerneudbytte (forholdstal)				Kerneudbytte (hkg/ha)	Modtagelighedsgruppe (0-4)		Merudb. For bladsvampesyg., (hkg/ha)	Hektollervægt (kg/hl)	Modningsdato, dage efter Alondra	Strållængde (cm)	Fremavlsareal (%)	Repræsentant
	Gennemsnit					Meldug	Gulrust						
	2018-2020	2020	2019	2018									
KWS Talisker	100	106	96	98	79,8	1	0	1,3	81,5	1	92	1	KWS
Thorus	100	100	100	100	75,7	3	1	5,4	81,7	2	86	36	Nordic Seed
Alondra	98	99	97	98	75,1	0	2	6,3	82,1	01-aug	75	30	Sejet
Goldspring	98	100	95	-	75,3	2	2	8,9	83,9	2	87	0	Saaten Union
Kapitol	96	97	97	94	73,7	1	0	4,4	82,9	4	93	32	Sejet

Thorus er brugt som målesort ved beregning af forholdstal

Hestebønner

De tre sorter Daisy, Capri og Stella ligger i top med udbytteforholdstal på 104-107, og alle tre sorter har ligget stabilt med høje udbytte forholdstal de seneste år. Disse tre sorter er også dem med højest råproteinindhold på 30,0-30,1%. De største sorter er Daisy, Lynx og Fuego med størst fremavlsareal.

Hestebønner 2021

	Kerneudbytte (forholdstal)				Kerneudbytte (hkg/ha)	Råprotein i tørstof (%)	Tusindkonvægt (g)	Modningsdato, dage efter Blanding	Afgrødehøjde (cm)	Lejesæd (0-10)	Fremavlsareal (%)	Repræsentant
	Gennemsnit											
	2018-2020	2020	2019	2018								
Blanding	100	100	100	100	64,8	29,8	591	20-aug	128	0,8	0	
Daisy	107	105	104	111	67,8	30,1	612	1	135	1,1	18	Nordic Seed
Capri	104	102	102	109	66,0	30,0	583	2	131	1,7	3	Sejet
Stella	104	101	103	107	65,6	30,0	604	1	127	0,9	5	Sejet
Apollo	102	100	105	101	64,6	29,4	597	4	133	1,3	9	Saaten Union
Lynx	101	98	107	99	63,3	28,9	559	6	136	0,6	20	Nordic Seed
Vertigo	100	99	105	96	63,9	29,3	623	4	129	1,9	7	DLF
Victus	100	98	100	102	63,8	29,1	590	3	127	2,1	2	Nordic Seed
Tiffany	100	98	104	97	63,7	29,5	599	2	131	0,8	3	DLF
Fuego	99	97	101	98	62,6	29,5	629	2	129	0,7	32	Nordic Seed

Ærter

Greenway er den nyeste ærtesort på markedet, som også byder ind med det højeste gennemsnits udbytte, den har dog ikke været med i 2018. Som det fremgår af data for plantehøjde, er den mest solgt sort, Ingrid, også den der bedst holder højden til høst.

Ærter 2021

	Kerneudbytte (forholdstal)				Kerneudbytte (hkg/ha)	Råprotein i tørstof (%)	Tusindtonvægt	Kvalitet for lejesæd (0-10)	Modningsdato, dage efter Bago	Plantehøjde (cm)	Plantehøjde ved høst (cm)	Bladtype	Frøfarve	Fremavlsareal (%)	Repræsentant
	Gennemsnit 2018-2020														
	2020	2020	2019	2018											
Blanding, markert	100	100	100	100	58,4	22,1	302	5,5	2	113	64				
Greenway	105	104	106		60,6	21,6	328	5,5	2	115	54	Halvbladede	Grøn	7	Nordic seed
Manager	103	102	105	102	59,4	22,5	300	5,1	2	105	53	Halvbladede	Gul	20	KWS
Ingrid	101	100	103	99	58,4	22,2	306	3,9	2	115	75	Halvbladede	Gul	54	Nielsen & Smith
Bago	100	102	103	96	59,4	22,1	256	6,6	05-aug	110	50	Halvbladede	Gul	6	KWS
Mythic	99	96	100	101	56,3	22,4	260	6,1	0	104	61	Halvbladede	Gul	20	Sejet

Sortsblandinger

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

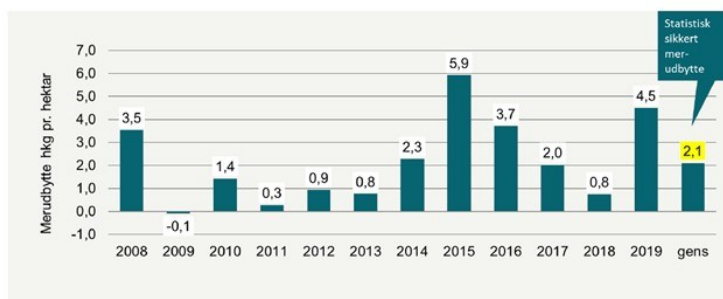
Med en sortsblending mindsker du risikoen for at vælge en sort, der pludselig kolliderer overfor en sygdom, som vi eksempelvis oplevede i 2019 hvor Benchmark blev hårdt ramt af gulrust. Samtidig har en gennemgang af 12 års forsøg vist, at der er i gennemsnit er 2,1hkg/ha i signifikant merudbytte sammenlignet med de mest dyrkede sorter de samme år.

Positiv effekt på udbytte og nogle sygdomme

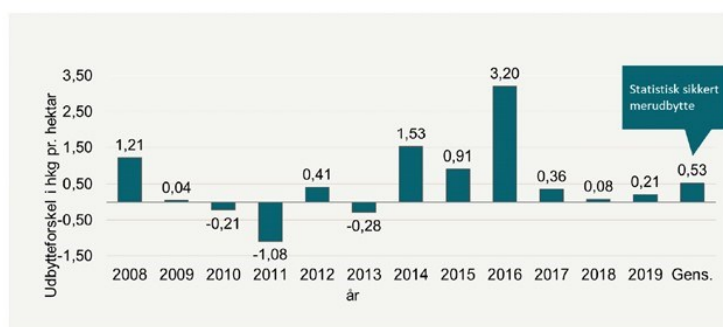
SEGES har sammenlignet resultater fra forsøg i årene 2008-2019, hvor sortsblandingen, der altid indgår i Landsforsøgenes sortsforsøg, er sammenlignet med de mest 4 mest dyrkede sorter hvert enkelt år. Sortsblandingen bliver løbende opdateret, sådan at den er en blanding af fire gode sorter.

Der er set på både vinterhvede og vårbyg og i begge afgrøder er der en signifikant positiv effekt af sortsblandingen. I

vinterhvede er der i gennemsnit 2,1 hkg/ha gevinst og i vårbyg er gevinsten på 0,5 hkg/ha for at bruge en sortsblending, sammenlignet med gennemsnittet af de fire mest dyrkede sorter. De fire mest dyrkede sorter er udtryk for dem der har været høje forventninger til og også dem hvor udbuddet har været størst. Når sortsblandingerne som gennemsnit af årene klarer sig bedst, er det et udtryk for, at det kan være svært at vælge enkeltsorter da den sort, som har klaret sig godt i et år, måske skuffer udbyttmæssigt året efter. I de to følgende figurer (1 & 2) ses merudbyttet af sortsblandinger i forhold til rene sorter.

Figur 1 Merudbytte af sortsblandinger i vinterhvede. Gennemsnit af de fire mest solgte sorter og sortsblandinger. Gennemsnit for hvert af årene 2008-2019, samt gennemsnit af alle 12 år. Kilde SEGES

Figur 2 Merudbytte af sortsblending i vårbyg. Gennemsnit af de fire mest solgte sorter og sortsblandinger. Gennemsnit for hvert af årene 2008-2019, samt gennemsnit af alle 12 år.

I forhold til sygdomme er der også en positiv effekt, men kun på septoria er forskellen statistisk sikker. For gul- og brunrust har der kun været få alvorlige tilfælde og det er derfor ikke muligt at konkludere noget ud fra. Sortsblandingerne har tendens til mindre meldugdækning, men den er dog ikke statistisk sikker.

Da der kun har været lave angrebsgrader af sygdomme i vårbyggen, er det ikke muligt at konkludere på nogle sygdommene i vårbyg. Men generelt er erfaringen, at der kan spares en svampesprøjtning.

Overvej, selv at lave blandingen

Der kan bruges en sortsblending der købes, eller du kan selv lave en blanding. Vælger du selv at lave blandingen, så vælg 3 og gerne 4 sorter som har høje udbyttetotal, og god sygdomsresistens. Selve blandingen kan laves på flere måder, men bemærk, at det ikke er afgørende at blandingen er fuldstændig homogen. Skulle der blive små områder i marken, hvor der primært er en sort, får du stadig den gavnlige effekt af blandingen. Én måde at lave blandingen på er at fylde sorterne lagvist i såmaskinen, derved opstår en blanding når det sås. Der skal bruges samme vægtandel af alle sorter.

Certificerede sortsblandinger

Grovwarefirmaerne udbyder forskellige blandinger, de er netop på nippet til at blive offentliggjort. Eksempelvis udbydes disse blandinger. Tallene i parentes er gennemsnittet af sortens forholdstal i 2018-2020.

Flair (102) + Prospect (98) + Wish (104) fra DLG

Stairway (104) + Newway (100) + KWS Irina (98) fra Vestjysk andel

Focus (101) + Scholar (101) + Laureate (101) fra Hornsyld samt Nielsen & Smith

Forholdstallene kan ikke blot regnes sammen til blandingsens forholdstal, da der forventes at være en synergieffekt af blandingen. Vi håber, at 2021 vil bidrage med forsøg, der direkte sammenligner blandingerne med de enkelte sorter hver for sig.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Kursus i FarmTracking

Er du ny bruger af FarmTracking, eller trænger du til en genopfriskning, så har du mulighed for at deltage i et af vores 4 kurser i december.

Indhold: Carl Aggerbo (SEGES) underviser nye og erfarne brugere af Farmtracking

Med FarmTracking får du det helt rigtige værktøj til at tage med i marken, med FarmTracking kan du registrere alle behandlinger i marken. Via GPS-funktionen i din telefon udvælges den mark, du befinder dig på, så du hurtigt kan få overblik over behandlingerne eller foretage nye registreringer.

Programmet er suverænt sammen med CropManager og Mark Online, men kan også anvendes som selvstændigt registreringsværktøj.

Billund onsdag den 9. december kl. 9.00-11.00

Esbjerg onsdag den 9. december kl. 13.00-15.00

Holstebro torsdag den 10. december kl. 9.00-11.00

Herning torsdag den 10. december kl. 13.00-15.00

Tilmelding på tlf. 7021 2040 eller på sagro.dk

Maks. 20 deltagere hvert sted.

Vi overholder de anbefalede henstillinger og regler for beskyttelse mod Covid19